THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd. No. 2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

پاڪستان سان اسٽريٽجڪ لاڳاپا وڌائڻ جا خواهشمند آهيون، تاياب معاشيات جي معاهدي تي اڳرائي جاري آهي: آمريڪا

آمريڪا پاڪستان سان پنهنجن اسٽريٽجڪ لاڳاپن کي هڪ نئين موڙ تي وٺي رهيو آهي، اسلام آباد سان لاڳاپن ۾ بهتري جو پارٽ سان آمريڪي لاڳاپن جا پارٽ پاڪستان ۽ آمريڪا جي وڌندڙ لاڳاپن تي ڳالهه ٻولهه ڪئي آهي (صحافي جو سوال) اسان پاڪستان سان ڀڳڙ ڪجهه ڪري رهيا آهيون اهو پارٽ سان لاڳاپن تي نقشاڻندو ٿو آهي: مارڪ روبيو

اٿين ٿو آهي، اسٽم پارٽ فطري طور تي فڪرمند ٿي سگهي ٿو، پر ٿو تاريخي طور تي پاڪستان ۽ پارٽ جا لاڳاپا چڱائي واري رهيا آهن پر اسان کي دنيا جي مختلف ملڪن سان لاڳاپا رکڻا پوندا آهن: آمريڪي وزير

آمريڪا ۽ پاڪستان جي وچ ۾ وڏيءَ وقت کان دهشتگردي جي خاتمي واري شعبي ۾ تعاون رهيو آهي، جيڪا تازي بهتري آئي اها حوصلا ڏيندڙ آهي: پريس بريفنگ ۾ ڳالهيون

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي وزير خارجه مارڪو روبيو چيو آهي ته آمريڪا پاڪستان سان پنهنجن اسٽريٽجڪ لاڳاپن کي هڪ ڀيرو ٻيهر ترجيح ڏيندي آهي، هن چيو آهي ته آمريڪا پاڪستان سان ڪم ڪرڻ ۽ پنهنجن لاڳاپن ۾ بهتري جو پارٽ سان آمريڪي لاڳاپن سان ڪم تعاون تي آهي: هفتيوار بڌايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

روس پاران نئين ميزائيل جوتجربو نامناسب آهي: صدر ٽرمپ

روس کي ميزائيل آزمائڻ بجاءِ جنگ ختم ڪرڻ طرف وڌڻ ڪوهيءِ: آمريڪي صدر

ها جنگ جيڪا ڪو ڏنئي اندر ختم ڪرڻ ڪوهيءِ ها هاڻي اها چوٿين سال ويڙهجي آهي

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ

بڌايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

سعودي عرب جو پاڪستان لاءِ هڪ ارب ڊالر جي تيل جي سهولت فراهم ڪرڻ جو فيصلو

سعودي عرب هلندڙ مالي سال 26-2025 ۾ پاڪستان کي هڪ ارب ڊالرن جي آئل فيسيلٽي فراهم ڪندو، 5 ارب ڊالر جا ڊيپازٽس به رول اوور ڪندو: نائب وزارت

هڪ ارب ڊالر جي آئل فيسيلٽي ڏيندو، جيڪا 290 ارب رپين جي برابر هوندي، هلندڙ مالي سال جي پهرين 2 مهينن ۾ 85 ارب رپين کان وڌيڪ جي آئل فيسيلٽي ذني وئي

سعودي عرب ماهوار بنيادن تي 10 ڪروڙ ڊالر جي آئل فيسيلٽي فراهم ڪري رهيو آهي، پاڪستاني رپئسي ۾ اها سهولت 28 ارب 27 ڪروڙ رپيا ماهوار آهي: حڪومتي اختيارين

سعودي عرب پاڪستان کي 5 ارب ڊالر تائين ڊيپازٽس 4 سيڪڙو واچ جي شرح تي رکيا آهن، سعودي عرب انهن فنڊن جي ادائيگي هر سال رول اوور ڪندو آهي

قرض جي مد ۾ سعودي ڊيپازٽس 1450 ارب رپين جي برابر آهي، سعودي عرب پاڪستان کي اهو قرض بجيٽ سپورٽ جي مد ۾ فراهم ڪيو آهي

اسلام آباد (سائيبرٽرڪ ڊيسڪ) سعودي عرب هلندڙ مالي سال 26-2025 ۾ پاڪستان کي هڪ ارب ڊالرن جي آئل فيسيلٽي فراهم ڪندو جنهن تي 5 ارب ڊالر جا ڊيپازٽس به رول اوور ڪندو نائب وزارت جا اختيارين موجب سعودي عرب

هلندڙ مالي سال پاڪستان کي هڪ ارب ڊالر جي آئل فيسيلٽي ڏيندو جيڪا 290 ارب رپين جي برابر هوندي اختيارين بڌايو

بڌايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

رياض: رياض جي ڊپٽي گورنر شهزاده محمد بن عبدالعزيز وزيرعظم محمد شهباز شريف سان ڳالهه ٻولهه

ملڪ ۾ مهانگائي جي شرح ۾ گهٽتائي باوجود ٽيڪس وصوليءَ ۾ واڌ رڪارڊ

جاري مالي سال دوران حاصل ٿيل مقامي اسٽاڪ کي جنائار بنيادن تي آڻڻي واري ويندا سين: نائب وزير

پ پ حڪومت جي اتحادي پارٽي آهي، اسٽينڊنگ ڪمڊيٽي ۽ پين فورنز جي بر اسان جون ڳالهيون ٿيون اهن

وزيراعظم ملڪي معيشت ۾ نجي شعبي جي فعال ۽ متحرڪ شموليت ۽ اهم ڪردار کي يقين رکي ٿو: بلال اظهر ڪياني

جي پي پي جي تناسب سان ٽيڪس مجي شرح 8.8 سيڪڙو مان وڌي 10.2 سيڪڙو تائين ٿي وئي: پريس بريفنگ

اسلام آباد (اي پي پي) نائب ۽ محصولن واري سمڪتي وزير بلال اظهر ڪياني چيو آهي ته مجموعي قومي پيداوار ۽ معتدل ٽوسڻ سهڻاڪاري جي شرح ۽ مهنگائي باوجود ڊيٽس رسوليءَ ۾ واڌ ٿي آهي

بڌايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

عالمي برادري ڊاڪٽر لاءِ ڪشمير ۾ پارٽي ڏاڍ جو نوٽيس وٺي: منيف عباسي

پارت جون چمون ڪشمير ۽ انساني حقن جون سنگين پيچيدگيون جاري آهن

ڪشميري عوام آزادي لاءِ وڏين قربانيون ڏيون آهن، سنڌو درياءَ تي ڊيم اهي

اسلام آباد (اي پي پي) ريڊيو واري وفاقي وزير محمد حنيف عباسي ڪشمير جي ڪاري ڏيڻهن تي موقعي تي ڪشميري

بڌايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

پارت ۽ چين وچ ۾ پنجن سالن بعد سڌيءَ ريت اڏاڻون بحال

ولڪٽ ڪان چين جي شهر گوانگ زو لاءِ پهرين اڏام رواني ڪئي وئي

پارت ۽ چين وچ ۾ سال 2020ع ۾ جي شروعات تائين اڏام سروس جاري هئي

نئين دهلي (اي پي پي) پارت پنجن سالن جي وقفي بعد چين جي سرزمين تي پارت ۽ چين وچ ۾ سڌيءَ ريت اڏاڻون بحال

بڌايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: سينيٽر شيري رحمان سينيٽ جي اسٽينڊنگ ڪميٽيءَ براءِ مريسي ڊيٽيلي جي چيئرپرسن، پاڪستاني هائڪمن ۽ ڊپٽي پوئين وزير مي وفد سان ملاقات دوران ڳالهه ٻولهه ڪندي

مثبت پڙهيهي پاليسي جي ڪري گرين پاسپورٽ جي عزت ۾ اضافو ٿيو آهي: عطاءَ الله تارڙ

ملڪ جو دفاع مضبوط هٿن ۾ آهي، اسان کي هڪ ڀائيوار فوج جي پيشه ورانه صلاحيتن تي فخر آهي

سي پي اي راڻڊيس جون بهترين سهولتون فراهم ڪيون آهن ۽ اسلام آباد سيرمارڪيٽ ۽ پيالي ڪورٽون ناهيون ويون آهن

نوجوانن کي راند ڏانهن ڌيان ڏيڻ ۽ وڏ ڪاڻ وڌ موقعا فراهم ڪرڻ ڪوهيءِ، ان حوالي سان نجي شعبي کي راندين جي فروغ ۽ لاءِ اڳتي اچڻ ڪوهيءِ

ڪامياب سفارتڪاري جي ڪري پاڪستان کي سچي دنيا ۾ عزت ملي رهي آهي ۽ دنيا سان اسان جي لاڳاپن ۾ بهتري آئي آهي

لاهور (اي پي پي) اطلاعات ۽ نشريات واري وفاقي وزير عطاءَ الله تارڙ چيو آهي ته مضبوط هٿن ۾ دفاع جي ڪري پاڪستان کي سچي دنيا ۾ عزت ملي رهي آهي ۽ دنيا سان اسان جي لاڳاپن ۾ بهتري آئي آهي

بڌايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: صوبائي وزير ناصر شاهه جي آڳاڻي ۾ ڪشميري سان يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

جنرل ساحر شمشاد جي بنگلاديش جي چيف ايڊوائيزر سان ملاقات

بطرفي واپار، سيڙپڪاري ۽ دفاعي سهڪار کي هڻي ڏيڻ تي ڳالهيون

ڪراچي ۽ چٽاگانگ جي وچ ۾ براهه راست سامونڊي رابطو شروع ڪيو ويو آهي: جنرل مرزا

سرحدي مبلغا ٻن جملي خبرن ۽ غلط معلومات تيزي سان پکڙجي رهيون آهن: محمد يونس

واڪا (ار ٻ) پاڪستان جي چيئرمين جوائنٽ چيفس آف اسٽاف ڪميٽي (سي جي سي ايس سي) جنرل ساحر شمشاد

بڌايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

آزاد ڪشمير سميت مختلف علائقن ۾ پارٽ خلاف احتجاجي مظاهرا

ڪل جماعتي حريت ڪانفرنس جي آزاد جموں ڪشمير شاخ جي سڏ تي احتجاج

علائقي ۽ پارٽي فوج جي رڌندڙ پاڻمرادو ڪارروائين ان کي چوٽ ڏيڻ جو نتيجو آهن: آزاد

مظفر آباد (اي پي پي) آزاد جموں ڪشمير جي ڪانفرنس جي صدر ڊاڪٽر عبدالرشيد ترابي جي محڪمي تهون ۽ ڳالهه ڪاري ڏيڻهن

بڌايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ڪهور وزير ضيا لحسن لنجار آء جي سي ۽ ايڊيشنل آء جي پريس ڪانفرنس ڪري رهيا آهن

پاڪستان جو عوام ڪشميرين سان آزاديءَ جي جدوجهد ۾ ڳالهه آهي: سلمان عبدالله مراد

پارٽ جو ڪشمير تي ناجائز قبضو انساني حقن ۽ بين الاقوامي قانونن جي پڇڙيءَ آهي

ڪشمير ۽ پارٽي فوجي يورينٽ ۽ انساني حقن جي سنگين پڇڙيون جو فوري نوٽيس وٺڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڊپٽي ميئر ڪراچي

بڌايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

مريم نواز جو پنجاب جي 65 هزار مسجدن جي پيش امامن لاءِ وظيفو مقرر ڪرڻ جو فيصلو

وزيراعلىٰ مريم نواز جي صدارت هيٺ امن امان جي صورتحال بابت اجلاس ۾ اهڙو فيصلو ڪيو ويو

چنڊو ڪڍي مسجد جي پيش امام کي ادائيگي غيرمناسب آهي، حڪومت انهن جي معاشي مدد ڪندي: مريم نواز

مسجدن جي تعمير ۽ مرمت جا پراڻيڪٽ سالياني ترقياتي پروگرام ۾ شامل ۽ جلد مڪمل ڪرڻ لاءِ قدم کڻڻ جي ہدايت

لاهور (سائيبرٽرڪ ڊيسڪ) پنجاب جي وزيراعلىٰ مريم نواز صوبي جي 65 هزار مسجدن جي پيش امامن لاءِ وظيفو مقرر ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو

صدارت هيٺ امن امان جي صورتحال تي بڌايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

ڪشميري عوام هڪ ڏينهن آزاديءَ جي منزل ضرور ماڻيندا: احسن اقبال

پارٽ ڪشميرن جي خواهشن ۽ ڳالهين قومن جي لهاڙن جي پڇڙيءَ ڪندو رهيو آهي

پاڪستان ڪشميرين جي جدوجهد ۾ اخلاقي، سفارتي ۽ اطلاقي حمايت جاري رکندو

اسلام آباد (اي پي پي) رياستي، ترقياتي سڌارن ۽ خاص قومن واري وفاقي وزير پروفيسر احسن اقبال ڪشميرن جي ڪاري ڏيڻهن تي موقعي تي پنهنجي پيغام ۾ چيو آهي ته هر ڏينهن پارٽ جي غير قانوني قبضي ۽ ڪشميري عوام جي بنيادي حقن جي سنگين پڇڙيون جي ياد بڌايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: آل وڪلا فورم، پاران ڊينگي وائرس اسپري ۽ ڦڻ خلاف احتجاج ڪيو پير ڏيکي

سنڌ ۾ معياري تعليم بابت پبلڪ پرائيويٽ پارٽنرشپ معاهدي تي عملدرآمد بابت اجلاس

وڈي وزير سيد مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ اجلاس ۾ پيشرفت جو جائزو ورتو ويو

پنني پيل علائقن ۽ غيرفعال يا بند اسڪولن جي بحالي ۽ انتظامي ڏمپياري پبلڪ پرائيويٽ پارٽنرشپ ڪي ڏني ويندي

معياري تعليم جي فراهمي ۽ تعليمي نظام جي مضبوطي ۾ ”سيف“ جو ڪردار اهم آهي: وڈو وزير

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڈو وزير سيد مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ هڪ اجلاس ڪيو جنهن ۾ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن جي سيڪريٽري فائونڊيشن جي صوبائي وزير تعليم ۽ ڪشميري عوام جي بنيادي حقن جي سنگين پڇڙيون جو فوري نوٽيس وٺڻ

بڌايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد ۾ صحافين جي مان ۽ آڳاڻيءَ آزاد ميڊيا جمهوري معاشري جي بنياد آهي: فرياد ٽالپر

صوبائي وزير شرجيل ميمڻ ٽالپاورن ايٽڪرز ۽ صحافين جي مان ۽ خاص دعوت تي بنڊوسٽ ڪيو

تقريب ۾ ملڪي سياسي صورتحال، جمهوريت جي مضبوطي، ميڊيا جي آزاديءَ جي ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي

شفاف معلومات ۽ عوامي آگاهي لاءِ سنڌ سرڪار در ممڪن سهڪار جاري رکندي: صوبائي وزير

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينئر وزير ۽ اطلاعات، ثقافت، ٽوريزم ۽ ساس ڊپارٽمنٽ جي صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ اسلام آباد ۾ پاڪستان جي ٽالپاورن ايٽڪرز ۽ صحافين جي مان ۽ هڪ خاص دعوت جو بڌايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

ڪشميري خواهر جو حوصلو سچي انيسا جي مظلوم قومن لاءِ مثال آهي: مرتضيٰ وهاب

پير سيد ڪشمير جي موقعي تي ڪشميري خواهر جي قربانين کي سلام پيش ڪريون ٿا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سينئر ڪراچي پرسنل مرتضيٰ وهاب ڪشميري عوام سان اظهار يڪجهتي ڪندي چيو آهي ته پير سيد ڪشمير جي موقعي تي انيسا جي قربانين کي سلام پيش ڪريون ٿا

بڌايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

عالمي برادري، ڪڊيل قومن ۽ انساني حقن واري تنظيمون ظلم جو فوري نوٽيس وٺن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سينئر ڪراچي ۽ اڳوڻي وزير ٽيڪسيشن ۽ سوشل ويلفيئر جي صوبائي وزير ڊاڪٽر سيد فيصل ڪريم ڪنڊي جي قيادت ۾ ڪشميري عوام جي بنيادي حقن جي سنگين پڇڙيون جو فوري نوٽيس وٺڻ

بڌايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ اسڪول وين کي باهه رکڙي وئي، ڊرائيور سميت چهه ٻارڙا زخمي

ناظم آباد جي علائقي قبا مسجد جي ويجهو ڪهڻي ۽ اسڪول وين ۾ باهه لڳي وئي

علائقي جي رهواسين فوري طور باري ڪي وين مان ڪي ٻارڙن کي اسپتال پهچايو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي علائقي ناظم آباد پوليس ڪاڻي جي علائقي ناظم آباد 3 ۽ قبا مسجد جي ويجهو بڌايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ منعقد ٿيندڙ ٻارٻاڻ لاءِ فول پروف سيڪيورٽي ڏانهه ڪڙڪ جو حڪم

ايڊيشنل آء جي ڪراچي جاويد عالم اروڙ جي صدارت هيٺ ڪ اهم اجلاس منعقد ٿيو

اجلاس ۽ غير رجسٽرڊ ٻوڌيءَ شهرين جي باهمي سان ڳالهيون معاملن تي بي غور ڪيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ايڊيشنل آء جي ڪراچي جاويد عالم اروڙ جي صدارت هيٺ ڪراچي پوليس آفيس (ڪي پي اي) ۾ هڪ اهم اجلاس ٿيو بڌايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: هڪسمين سان يڪجهتي طور ڊاڪٽرائيٽون پني ڪاڻ ڪڍي ريلي ڪڍندي

ڪراچي ۾ اي چالان سسٽم جو افتتاح، نظام وار سچي سنڌ ۾ وڌايو ويندو: وڈو وزير

صوبي ۾ ڊجيٽلائزيشن ۽ گورننس ۾ سڌارن جي اهم سنگ ميل طور سي پي اي ۾ سسٽم جو افتتاح ڪيو ويو

نئين نظام تحت پرائيو هٿ سان لکيل چالان بدران مڪمل خودڪار اي-ٽڪيٽس سسٽم متعارف ڪرايو ويو

سسٽم کي پين ضلعن تائين وڌايو ويندو هي نظام پائمدار ٽريفڪ پڇڙيون جي نشاندهي ڪندو

ڊجيٽلائزيشن ۽ گورننس ۾ سڌارن جي اهم سنگ ميل طور سي پي اي ۾ سسٽم جو افتتاح ڪيو ويو

بڌايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: وڈو وزير مراد علي شاهه صوبائي ڪهور وزير ضياءِ الحسن لنجار ۽ ٻيا ٽريفڪ ڪمشنر جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ڪراچي: ريلوي ٽريڪ تي ٽرڪ سان ٽڪر، 13 ڄڻا فوت، 30 کان وڌيڪ زخمي

ارجنٽينا ۾ بس ۽ ڪار ۾ ٽڪر، 13 ڄڻا فوت، 30 کان وڌيڪ زخمي

بيونس آئرس (اي پي پي) ارجنٽينا ۾ مسافر بس ۽ ڪار ۾ ٽڪر سبب

بڌايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

ڊيڊي ۾ 6 لک درهم جي چوري جا جوابدار 2 ڪلاڪن اندر گرفتار

ڊيڊي (اي پي پي) ڊيڊي پوليس شاهراهه ڪارڪري ڊيڪارينڊي 2 ڪلاڪن کان ۾ گهٽ وقت ۾ 6 لک 60 هزار درهم جي

بڌايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

پاڪستان هر عالمي فورم تي ڪشمير جي حمايت پوري قوت سان جاري رکندو: وفاقي ڪهور وزير

27 آڪٽوبر اهو ڏينهن آهي جڏهن پارٽ ۽ الاڙيل ڪشمير تي غير قانوني قبضو ڪري تاريخ جو ڪارو باب لکيو

پارٽي فوج 1947ع کان الاڙيل واديءَ کي ظلم، ڏاڍ ۽ رياستي دهشتگرديءَ جي اذيت گهر ۾ بدلائيو ڇڏيو آهي

پيلٽ گنن جبري گمشدگيون، عدالتي ڪان مڃائنون قتل ۽ عورتن جي بي حرمتي پارٽي ڏاڍ جو ڏل جنهنجو ڏينڌڙ ڇهون آهي

اسلام آباد (اي پي پي) ڪهور وفاقي وزير محسن نقوي ڪشمير جي ڪاري ڏيڻهن جي موقعي تي ڪشميري عوام سان پيرون ڪيڇهيءَ جو اظهار ڪندي چيو ته پاڪستان ڪشميري عوام جو سياسي سفارتي ۽ اخلاقي حمايت هر عالمي فورم تي پوري قوت سان جاري رکندو پنهنجي

بيان ۾ هن چيو ته 27 اڪٽوبر اهو ڏينهن

بڌايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

ڪشميري عوام لاءِ منصفاڻي جدوجهد جاري رکندسين: رانا ثناءَ الله

27 آڪٽوبر ڪشمير جي عوام تي ڏينڌڙ ظلمن جي ياد ڏياري ٿو

پاڪستان ڪشميري عوام جو سياسي سفارتي ۽ اخلاقي حمايت هر عالمي فورم تي پوري قوت سان جاري رکندو پنهنجي

اسلام آباد (اي پي پي) سياسي معاملن

بڌايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

ڪشمير تي پارٽ جي 78 سالا غيرقانوني قبضي سچي دنيا ۾ ڪارو ڏينهن ملهايو ويو

سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن ۾ ڏنل خودمختياري جي حق جي قانوني جدوجهد سان يڪجهتي جو اظهار

پوري ملڪ ۽ ٻاهرئين ملڪ پاڪستاني مشنن ۽ سفيرنن ۽ ڪنسلرن ۽ ڪشمير سميت مختلف شهرن جون تقريرون

پارٽ گذريل 7 ڏهاڪن کان وڌيڪ عرصي کان عالمي قانون ۽ سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن جي ڪليل خلاف ورزي ڪري رهيو آهي: نائب وزيراعظم

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان ۽ سڄي دنيا ۾ پاڪستاني سفارتخانن ۽ چمون ۽ ڪشمير تي پارٽ جي 78 سالا غيرقانوني قبضي جي مذمت ۽ ڪشميري عوام جي حوالي سان يڪجهتي جدوجهد جي حمايت جو اظهار ڪيو ويو

بڌايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

پاڪستان ڪشميري عوام جي حمايت جاري رکندو: ڊانيال چوڌري

27 آڪٽوبر 1947ع ڪشمير جي تاريخ جو ڪارو ترين ڏينهن آهي

ڪشميري عوام 78 سالن کان پارٽي ظلم ۽ ڏاڍ جو بهادريءَ سان مقابلو ڪري پيو

راڄڌاني (اي پي پي) اطلاعات ۽ نشريات

بڌايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ گهر تي هٿياربندن جي ڪاهه، فائرنگ ۾ افغان شهري قتل

ان آفس آمڪوائر ويجهو هڪ گهر ۾ اڇلائل هٿياربندن جوابدارن ڇاڻائي ڪئي

جوابدارن جي فائرنگ ۾ 25 سالن جو افغان شهري زرين خان ولد نوراحمد قتل ٿي ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سوسر جي صبح

بڌايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: وفاقي وزير انجنيئر امير مقام جي آڳاڻي ۾ ڪشمير بلاڪ جي جي حوالي سان يڪجهتي ريلي ڪڍي پئي وڃي

ڪراچي: ڊڪي انڊونيشيا جي نئين مقرر ڪيل قونصل جنرل سان ملاقات ڪندي

انٽرنيشنل مارڪيٽ ۾ آمريڪي ڊالر جي پيٽ ۾ پاڪستاني روپيءَ جي قيمت ۾ واڌ رڪارڊ

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان جي انٽرنيشنل مارڪيٽ ۾ آمريڪي ڊالر جي پيٽ ۾ پاڪستاني روپيءَ جي قيمت

بڌايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

عالمي برادري پارٽ کي ڪڏهيل قومن جي لهاڙن تي عمل ڪرڻ لاءِ مجبور ڪري: وفاقي وزير رانا تنوير

اسلام آباد (اي پي پي) قومي غذائي تحفظ ۽ تحقيق واري وفاقي وزير رانا تنوير حسين چيو آهي ته ڪشمير جو ڪارو ڏينهن

بڌايا نمبر 41 ڏسو صفحو 2

نوري آباد ۾ ڊائجسٽ جو ڦوٽ ۾ گيسسٽرو جي ويا پڪڙجي وئي، 10 ڄڻا فوت ڪيترائي مبتلا

يونين ڪائونسل مول جي ڦوٽ فيض محمد برفت ۾ بيماري سبب ٻارڙا، نوجوان ۽ پيرسن فوت ٿي چڪا

هڪ هفتي کان جاري گيسٽرو جي ويا ڦهلجڻ جي باوجود چامشورو صحت کاتي جا عملدار اڃان ٻڌيل

صوبائي صدرڪار گيانچند ايمرجنسي جي هدايتن تي فري ميڊيڪل اسپتال جا 2 يونٽ ڦوٽ پهچي ويا

نوري آباد (ار ٻ) ضلعي چامشورو جي يونين ڪائونسل مول جي ڦوٽ فيض

بڌايا نمبر 42 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾صوبائي وزير ناصر شاهه جي آڳاڻي ۾ ڪشميرن سان يڪجهتي ريلي

پاڪستان جي عوام ڪشميرن پاڻن سان ڪ آهي ۽ اسان جا ٻئي سنڌن لاءِ ٿڙڪن ٿا: صوبائي وزير

ب پ چيئرمين بلاول ڀٽو عالمي سطح تي ڪشمير جي آزاديءَ لاءِ پرزور آواز ڪڍايو آهي: طاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي انتظاميا جي زير اهتمام ڪشميري عوام سان اظهار همدردي لاءِ پوري سياه آڪاري ڏينهن جي مناسبت سان ريلي ڪڍي وئي ريلي ۾

قيادت صوبائي وزير بلديات سنڌ سيد ناصر حسين شاهه ڪئي هن موقعي تي خطاب ڪندي صوبائي وزير بلديات ناصر حسين

بڌايا نمبر 43 ڏسو صفحو 2

مورو پيرسان ايم اين اي رئيس ذوالفقار علي بهٽ جي گهر تي ڪروڙين روپين جو ڦاڙو

نامعلوم هٿياربندن 3 ڪلاڪ تائين گهر پاڻين کي يرغمالي بڻائي سونا زيور، روڪ رقم ۽ ويگو ڪاڻي ڦري فرار ٿي ويا

ايس ايس پي نوشهروفيروز ۽ ڪرائم سين يونٽ جي ٽيم واقعي واري هنڌ تي پهچي جاچ شروع ڪئي

رئيس ذوالفقار علي بهٽ سان وڏي وزير ۽ سياسي اڳواڻن جي رابطو جوابدارن کي جلد گرفتار ڪرڻ جو واعدو

ڪلي ويا نامعلوم هٿياربندن گهر ۾ داخل ٿي ڏاڙو ڪروڙين روپين جو مالڪيت جو سامان

بڌايا نمبر 44 ڏسو صفحو 2

مورو: ايم اين اي رئيس ذوالفقار علي بهٽ جي گهر تي ڏاڍ ڏاڍي بعد پوليس جاچ پڙتال ڪري رهي آهي

سعودي عرب سائبر ڪرائيم خلاف ڪڙيل قومن جي ڪانفرنس ۾ صحافين جي ڀاڱيداري ڪري چڪو آهي

رياض (اي پي پي) سعودي عرب سائبر ڪرائيم جي خلاف ڪڙيل قومن جي ڪانفرنس ۾ صحافين جي ڀاڱيداري ڪري چڪو آهي

بڌايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

وفاقي وزير مصطفيٰ ڪمال سعودي حڪومت جي دعوت تي 3 ڏينهن جي دوري تي رياض پهچي ويو

اسلام آباد (اي پي پي) صحت واري وفاقي وزير مصطفيٰ ڪمال سعودي حڪومت جي دعوت تي 3 ڏينهن جي دوري تي رياض

بڌايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

پاڪستاني ڪي هر گورنر فيصل ڪريم ڪنڊي پريس ڪانفرنس ۾ خطاب ڪندي

بڌايو: پي پي هر گورنر فيصل ڪريم ڪنڊي پريس ڪانفرنس ۾ خطاب ڪندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ هڪ اجلاس ڪيو جنهن ۾ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن جي سيڪريٽري فائونڊيشن جي صوبائي وزير تعليم ۽ ڪشميري عوام جي بنيادي حقن جي سنگين پڇڙيون جو فوري نوٽيس وٺڻ

بڌايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ تعليمي نظام جي مضبوطي ۾ ”سيف“ جو ڪردار اهم آهي: وڈو وزير

اسڪول ايجوڪيشن ايند ليٽريسي ڊپارٽمينٽ ۾ ڦيل تن ڏينهن واري سماعتي ورڪشاپ جو جائزو ورتو ويو

بڌايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽيءَ طرفان ڪشميرن سان يڪجهتي ظاهر ڪيل

ڊاڪٽر جمشيد عادل ڦاڻيوڻي، رحمدرار غلام مصطفيٰ شيخ ۽ ٻين سربراهن ٻڌايا ته ڪشميرن خلاف پارٽي فوج جي ظالمانين ڪارروائين جي مذمت ڪريون ٿا:

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽيءَ سوسر ڊپارٽمينٽ ۾ ڪشميرن سان يڪجهتي ڪندي ڪيل سيمينار ۾ ڊاڪٽر جمشيد عادل ڦاڻيوڻي، رحمدرار غلام مصطفيٰ شيخ ۽ ٻين سربراهن ٻڌايا ته ڪشميرن خلاف پارٽي فوج جي ظالمانين ڪارروائين جي مذمت ڪريون ٿا:

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ مدرسته الاسلام يونيورسٽيءَ سوسر ڊپارٽمينٽ ۾ ڪشميرن سان يڪجهتي ڪندي ڪيل سيمينار ۾ ڊاڪٽر جمشيد عادل ڦاڻيوڻي، رحمدرار غلام مصطفيٰ شيخ ۽ ٻين سربراهن ٻڌايا ته ڪشميرن خلاف پارٽي فوج جي ظالمانين ڪارروائين جي مذمت ڪريون ٿا:

تي 27 آڪٽوبر 1947ع تي پارٽ جي

بڌايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: سينيٽر جام سيف الله خان پارليامينٽ هاؤس ۾ ڪميٽي جي اجلاس جي صدارت ڪندي

سنڌي سنڌ ۽ پاڪستان ۽ پ پ جي مقبوليت ۽ اضافو ٿي رهيو آهي: سعيد غني

يونس سومرو جي پارٽي ۾ شموليت سان ٻاري ۽ پيپلز پارٽي رڌبڌ مضبوط ٿيندي

سياسي جماعتن جا سوين مهڻيدار ۽ ڪارڪن پ پ ۾ شموليت ڪري رهيا آهن: وقار مهدي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وزير محنت، افرادي قوت ۽ سماجي تحفظ ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي ڪراچي جي صدر

بڌايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

اهم ڏينهن پري ناهي جڏهن ڪشمير پاڪستان جو حصو بڻجندو: گورنر

ڪشميري عوام جون قربانيون رائيگان نه ويندڙ آهن، آزاديءَ انهن جي منزل هوندي

پارٽ ظلم ۽ جبر ذريعي ڪشمير ٻاريءَ هوندي ۽ ڪي پي ۽ لاهنڊنگرڊي پڇڙيون رهيو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) گورنر سنڌ ڪامران ٽيسوري چيو آهي ته آئندو الله اهو ڏينهن پري ناهي جڏهن ڪشمير پاڪستان

بڌايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ نئون ڪميونٽي سينٽرن جي تعمير ڪري ڪمي ڪري وڃي: جام خان شورو

صحت ۽ تعليم ڪاني سان مشوري بنا ٿيون ٻسپينسري ۽ نوان اسڪول نه ڪولبا ڏيون

سرڪاري ماڻهن ڪاني علاوه زمين تي سرڪاري وسيلن کي خرچ ڪرڻ قابل تعريف نه هوندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي منصوبابندي ۽ ترقي واري وزير جام غلام خان شورو جي صدارت هيٺ صوبي جي سروس ڊپارٽمينٽ جي اجلاس ۾ ٿيو

بڌايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ صحت جي شعبي کي ترجيح

بقایا 1 صدر قریب

قریب پہنچتے رہیں جو ہم منصب ولایتہیر پیوٹن جن آں اعلان کی نامناسب فرار ڈاتر آپی جنھوں و ہم اپنی دوالتی ہی ہلنڈ کھ کھروز سنڈیز اپنے کی تجربے ہی انکشاف کھر پڑیھی سیدیا طلباتی آمریکی صدر سرمر ڈیپنوں صدارتی جھاز ایئر فورس ون پر صحافیوں سنگ گالھاتیلنگی ہوئے سوال کی جواب میں کہا ہے جنھیں ہم جا جنگ جیتا ھک ھتنی ایٹم خبر کھر کیرج گھوبی ہا ھالی ایا ھاتوں سن ہی جنھیں پھچھے کیا ہے ایٹم روس کی ہرائیں کھر ایٹمائی جیتا جنگ خبر کیرج طرف وڈ کھوجی

بقایا 2 فیصلہ

نہ سعودی عرب کے 3 اربٹ ڈالرن ہا دیپائڑس ہ رہا اور ایٹم ھقتنی 2 اربٹ ڈالر ہا بسمبر ہاتھی 3 اربٹ ڈالر فروری جون 2026 ہا 1 اکتوبر ہم اخباریوں میوب ھلنڈ سالی سال جی بھیں 3 مہینن و 85 اربٹ ریون کال ویڈیک اس کال نیسیائی ذریں ڈالر سعودی عرب طرفن ڈالر فراہم کیل سنڈیز 30 کروڑ ہاتھی بن برابر آپی سعودی عرب ساھوار نیندار ہی 10 کروڑ ہاتھی ہی آئی کال نیسیائی فراہم کھری ہوپر آھی پاکستانی کرنسی و اہا سھولت 28 اربٹ 27 کروڑ سیا ساھوار آپی ڈالر وزارت ہی اخباریوں میوب سعودی عرب پاکستان ہی ہی ہوپر ڈالر فائیر ریپوزائیس میسکوز وچاں جی شرح ہی رکھا آپی سعودی عرب ہی فنڈن میں انڈیگی ہی ہوپر ہوا رواں اور سعودی ڈیپازٹس 1450 اربٹ ریون ہی برابر آپی سعودی عرب پاکستان کی آپر فرض ہوپر سیوٹ سیوٹ ہی ہی ہو ہی ہوپر ہی ہوپر

بقایا 3 ڈاکٹر رشکزئی

جاری مالی سال ہاں سنڈ ہوپر ہی ہوپر ہی ہوپر ہی

ایڈیٹوریل

ایم ڈی کیٹ 2025 ۔ شفاف امتحان یا انتظامی چٹلینج؟

صفحہ 4

غلام فاروق

MDCAT امتحان جو منظرنامو ۔ شاگردن لاءِ آزمائش یا نظام جي ناکامي؟

صفحہ 4

60 لک جو انعام: ڪجي جا اشتهاري ۽ پڪي جا مهمان!

راجا زاهد اختر خانزاده

صفحہ 4

مختيار آرٽ

صفحہ 4

اڃوکو ڏينهن ..... 28 آکٽوبر

يوسي بارڻائي جي ڳوٺ طالب مولا ڪالوني صفائي نہ ٿيڻ ڪري بيمارين پکڙجڻ لڳيون

طالب مولا ڪالوني جي سمان پاڙي ويا. يوسي انتظاميہ صفائي ڪرائڻ جي زحمت نہ ڪئي

ڪاسي نظام جي سهولت نہ هڻڻ سبب گهر جو گندو پاڻي گهٽيون ۽ ٻيهڙ هڻڻ ڪري رهواسين کي مشڪلاتون

ڀوڙن جي آزار سبب ٻينڪي واڙن ۾ پڪوڻ جو خدشو يوسي کي هن وقت 12 لک روپيا بچيت ملي پئي پر صفائي ناهي: رهواسي

مسيرڪوئي: صفائي نہ ٿيڻ سبب ڪچري جا ڍير پيل نظر اچڻ پئي

سرسبز ڪوئي (ڊي ڪي) سرسبز ڪوئي ويجهو يونين ڪميٽي بارڻائي جي ڳوٺ طالب مولا ڪالوني صفائي نہ ٿيڻ ڪري بيمارين پکڙجڻ لڳيون يوسي بارڻائي انتظاميہ جي ناڪامي سبب طالب مولا ڪالوني جي سمان پاڙي ۽ گندگي جا ڍير لڳي وئا پاڻي ۽ ڀڻڻ گندگي جي ڪري مليريا خارش سميت ٻيون بيمارين پکڙجڻ لڳيون نڪاسي نظام جي سهولت نہ هڻڻ سبب گهر جو گندو پاڻي گهٽيون ۽ ٻيهڙ هڻڻ ڪري رهواسين کي مشڪلاتون پيش آيون لڳيون يوسي پاڻي جي رهواسين جو چوڻ آهي تہ جاري پاڻي کان سوا صفائي جي ڦر آڻي سان گڏ گهرن جي گهٽيون آڻيان ڪڍجي ويا جو ڍير لڳل آهن گندڳيءَ ۽ ٻيهڙ هڻڻ ڪري بيمارين پکڙجڻ

ڪرٽ غلام محمد ۾ ڪشمير بليڪ������������� ڊي جي مناسبت سان ريلي

پلي ڪارڊ ۽ بينر کڻي ڪشميري پاڙن سان يڪجهتي جو اظهار ڪيو ويو

ڪشميري عوام کي اقوام متحدہ جي قراردادن موجب خود اڌاريت جو حق ملي: اڳواڻ

ڪرٽ غلام محمد: ڪشمير جي حوالي سان ريلي ڪڍي پئي وڃي

ڪرٽ (ڊي ڪي) ڪرٽ غلام محمد ۾ سيڪنڊ ڪشميري ڪانفرنس جي اڳواڻ ڪشميري ڪميونٽي آرگنائزيشن آسٽريليا جي آنريبل صدر ۽ سابق ايم پي ڊاڪٽر ڪاظم رضا اسڪول جي ڪشمير بليڪ ڊي ڪڍي وئي. ريلي جي اڳواڻي اسڪول جي ڪنوينر ڪاظم رضا ڪئي. ريلي ۾ شاگردن ڪشميري پاڙن شاهد آرائين ۽ ثبات قاسم خاني شرڪت ڪئي. شرڪت ڪندڙن هٿن ۾ پلي ڪارڊ ۽ بينر کڻي ڪشميري

دوڙ ۾ ڪجي جا وڻ لڳائڻ واري مهم جو آغاز

چيئرمين ٽائون ڪميٽي جو ماحول دوست قدم، عوام ۽ سرهائي

اڪوڙي جا ٻار نہ رڳو شهر جي سينگار ۽ اضافو ڪندا، پر ماحول کي بهتر ڪندا: ڀوڙيو، سميع افضل

سڪر ۾ ڊينگي وائرس جي روڪٿام، ڪنٽرول ۽ آگاهي مهر بابت اجلاس

سڪرڀيورو (ريورٽ) سڪر ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر II ڪٽر بشرا منصور جي صدارت ۾ ڊينگي وائرس جي روڪٿام، ڪنٽرول ۽ آگاهي مهر جي عملدرآمد بابت هڪ اهم اجلاس ٻيهر ڪمشنر آفيس سڪر ۾ منعقد ٿيو. اجلاس ۾ ڊي ايڇ او سڪر جي گل شاهد ايم ايس سول اسپتال سڪر ڊاڪٽر اختيار علي ميرالڻي ٽائون چيئرمين يوسي چيئرمين ۽ صحت سپروائزر ڪارپوريشن تعليمي پيڪيج هيلث انسٽرڪٽرز ۽ بين ايڪاڊميا ڪانون جا عملدار شريڪ ڪئي. اِن سوڦي سول اسپتال سڪر ڊاڪٽر بشرا منصور چيو تہ اجلاس انتظاميہ پاڙن ڊينگي جي روڪٿام ۽ ڊينگي وائرس جي روڪٿام، ڪنٽرول ۽ آگاهي مهر جي عملدرآمد موجب خود اڌاريت جو حق ملي: اڳواڻ

ڪرٽ شاهد آرائين ۽ ثبات قاسم خاني ڳالهائي رهيا آهن. ڪرٽ غلام محمد ۾ سيڪنڊ ڪشميري ڪانفرنس جي اڳواڻ ڊاڪٽر ڪاظم رضا ڪئي. ريلي ۾ شاگردن ڪشميري پاڙن

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ء قيمت 2 درهم - سعودي عرب ء 2 ريال
ايڊيٽر انچيف ء پبلشر: قاضي اسد عابد
ميءِ اخبار پرنٽر طرحساڻ سوجو پبلڪ پرنٽرز مان ڇپائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت پبلڪ گاڏي ڪلاٿ مارڪيٽ مان ڇپي ٿئي
روزانه عبرت هڪ قومي اخبار آهي ۽ باقاعده تصديق ٿيل پي ڪان پاڪستان ٽائمز رجسٽرار آف پريس
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibrat@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

اڳاري 28 آڪٽوبر 2025ع

ايم ڊي ڪيٽ 2025 ۾ شفاف امتحان يا انتظامي چئلينج؟

ميڊيڪل ۽ ڊاڪٽر لاءِ ايم ڊي ڪيٽ 2025 جو امتحان آءِ بي اي يونيورسٽي سکر جي انتظام هيٺ 9 شهرن ۾ 10 مرڪزن تي ورتو ويو جنهن ۾ مجموعي طور 33 هزار 174 اميدوارن شرڪت ڪئي. سکر ۾ 5165 اميدوارن مان 95 فيصد حاضر رهيا. جڏهن ته اسلام آباد، حيدرآباد، ميرپورخاص، لاڙڪاڻي ۽ جامشوري سميت ٻين شهرن ۾ ٽيسٽون منعقد ٿيون. امتحاني دوران موبائل فون، اسمارٽ واچ ۽ الڪٽرانڪ ڊوائسز تي مڪمل پابندي هئي ۽ ٽيسٽ جو وقت تي ڪلاڪ مقرر ڪيو ويو. ٽيسٽ کان اڳ ڪجهه سوالن پيپر سوشل ميڊيا تي وائرل ٿيڻ جي دعويٰ سامهون آئي، پر آءِ بي اي انتظاميا فوري طور انهن جي تردید ڪندي چيو ته اهي پيپر مڪمل طور جعلي آهن. آءِ بي اي جي سرڪاري پيج تي عوام کي خبردار ڪيو ويو ته اهڙن افواهن تي يقين نه ڪيو وڃي. آءِ بي اي يونیورسٽي سکر جي وائس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر آصف احمد شيخ مطابق، "سڀيا ٽيسٽنگ سروس پارٽنر ايم ڊي ڪيٽ ٽيسٽ مڪمل تياري سان ورتي وئي ۽ اها صاف شفاف طريقي سان ڪرائي وئي. نتيجا ميرٽ جي بنياد تي جاري ڪيا ويندا ۽ پوءِ هيٺ ڏيارتمينٽ ڪي موڪليا ويندا" ڊاڪٽر آصف شيخ ٻڌايو ته گذريل سال جي پيٽ ۽ هن پيري 200 جي بدران 180 ايم سي ڪيوز رکيا ويا. جن ۾ بايولاجي، ڪيمسٽري، فزڪس ۽ انگريزي شامل هئا ۽ 50 کان 55 فيصد سوالن جا صحيح جواب ڏيڻ تي اميدوار پاس قرار ڏنا ويندا. وائس چانسلر والدين ۽ شاگرد ڪي خبردار ڪيو ته جعلي سوالنامن تي ڌيان نه ڏين چو ته اهڙا عناصر صرف گمراهه ڪرڻ لاءِ سرگرم آهن. انهن دعوائن ۽ وضاحتن باوجود، ڪراچي ۽ امتحان جي ڏيٺهن منظر ڪافي مختلف هو صرف ٻن مرڪزن، ڊائو يونيورسٽي اوجها ڪيمپس ۽ اين آءِ ڊي يونيورسٽي ۾ 10 هزار کان وڌيڪ اميدوارن کي گڏ ڪرڻ کان انتظاميه بدنظمي وڌي وئي. والدين ۽ شاگردن جو چوڻ آهي ته صبح ساڍي چهين وڳي سڏايو ويو پر امتحان 10 وڳي شروع ٿيس جنهن سبب ماڻهن کي ڪلاڪن تائين قطار ۾ بيهڻو پيو. ڊائو اوجها ڪيمپس ۽ ڊاڪٽا لاءِ هڪ ئي گيٽ کولڻ ويو جنهن سبب والدين ۽ شاگردن کي سخت تڪليف ٿي. ڪيترن کي اڳواٽ اطلاع ٿي نه مليو ته ڪهاڙي ڊاڪٽا دروازي مان وڃڻو آهي. ايئن اي ڊي جي چوڌاري بي آر ٽي منصوبي جي تعميراتي سرگرميون ۽ ٽريفڪ جام صورتحال ڪي وڌيڪ بڳاڙي ڇڏيو ڪيترن والدين کي انتظارگاهه تائين پهچڻ ۾ ڏکيائي ٿي ۽ ڪجهه ڪليل آسمان هيٺ ڦٽ پاٽ تي ويهڻ تي مجبور رهيا. اهڙي صورتحال انتظامي ۽ احتياطي ۽ عملامت آهي. ڪراچي جهڙي وڏي آباديءَ واري شهر ۾ صرف ٻه امتحاني مرڪز ڪافي ڪرڻ مناسب فيصلو آهي هو امتحان جي شفاڪيت تڏهن ئي معنيٰ رکي ٿي. جڏهن انتظام ۽ منظم، منصفانه ۽ انساني سهولتن سان سڄو آهنڪو هجي.

هڪ طرف آءِ بي اي انتظاميا جو چوڻ آهي ته امتحان مڪمل ديانتداريءَ سان ورتو ويو. ٻئي طرف هزارين والدين ۽ شاگردن جو تجربو انهن دعوائن جي ابتو نظر اچي ٿو. اصل سوال اهو آهي ته جيڪڏهن امتحان واقعي منصفانه ۽ شفاف هو ته پوءِ انتظامي سهولتن ۽ اهڙي غفلت ڇو ٿي؟ شاگردن لاءِ ذهني دباءُ ۽ والدين لاءِ بي وسيءَ جي لمحن سان پريور ڏيڻهن ڪنهن به تعليمي اداري لاءِ ساک وڌائڻ جو سبب ٿا بڻجي سگهن تعليمي ادارن لاءِ اهو سمجهڻ لازمي آهي ته امتحان رڳو سوالن جا صحيح جواب ڏيڻ جو نالو ناهي، پر منظم، باوقار ۽ انساني احترام سان پريور عمل آهي. جڏهن شاگرد ذهني طور پريشان ٿين، والدين رستن تي بيهي انتظار ڪن ۽ انتظاميا دعوائن تائين محدود رهي، تڏهن تعليم جو اصل مقصد پسمنظر ۾ هليو وڃي ٿو. اميد ڪجي ٿي ته مستقبل ۾ نه صرف ٽيسٽنگ نظام پر انتظامي ڍانچو به نئين سوچ سان ترتيب ڏنو ويندو. جتي شفاڪيت سان گڏ منصفانه ماحول پڻ يقيني بڻايو ويندو. جو ته شفاڪيت جو مطلب رڳو پيپر ليڪ ٿيڻ کي روڪڻ ناهي، پر اهو به آهي ته هر شاگرد کي هڪجهڙا موقعا، سهولتون ۽ احترام ملي ۽ اهو ئي حقيقي ميرٽ جو معيار آهي.

يوم سياهه ڪشمير: 27 آڪٽوبر 1947ع جي ياد ۾!

سنجها پروين طارق

ڪلهه 27 آڪٽوبر جي ڏينهن هن هاڻا اهو ڏينهن جيڪو برصغير جي تاريخ جو هڪ سياهه باب آهي. هي اهو ڏينهن هو جڏهن پارٽ رياست جمو ۽ ڪشمير تي فوجي جارحيت ڪري ناجائز قبضي جي شروعات ڪئي. هي عمل نه رڳو اخلاقي ۽ قانوني اصولن جي پڇڙيءَ هو پر ڪڏهن قومن جي چارٽر ۽ وڙهاڪي جي اصولن جي ٻ ڪڏهن توهين هئي.

رياست جمو ۽ ڪشمير ۾ رهندڙ ماڻهن جي اڪثريت مسلمان هئي ۽ ڦدرتي ۽ جاگرافياڻي لحاظ کان پڻ اها پاڪستان سان لاڳق جو حق رکندي هئي. پر پارٽ سازش ۽ طاقت جي زور تي اهو حق کسي ورتو. مهاراجا هري سنگهه جي تڪراري ’الحاقي معاهدي‘ ڪي جواز بڻائي، پارٽي فيصلن 27 آڪٽوبر 1947ع تي سرينگر تي قبضو ڪيو، جنهن سان ظلم ۽ جبر جي هڪ ڏکيءَ دور جي شروعات ٿي.

ڪشمير جا ماڻهو گذريل 77 سالن کان آزاديءَ جي جدوجهد ڪري رهيا آهن. هزارين ماڻهو شهيد ٿي ويا يا لاپتا ڪيا ويا، جيلن ۽ ڳهڻن جي تباهي: اهي سڀ انهن جي قربانين ۽ عزم جي علامت آهن پارٽي حڪومت واديءَ کي ڌبا جي وڏي ۽ وڏي فوجي ڇاونيءَ ۽ تبديل ڪري ڇڏيو پر ڪشميري عوام جو حوصلو اڃا به بُلند آهي.

گذيل قومن جي ڪهرانن موجب ڪشمير جي ماڻهن کي پنهنجي مستقبل جو فيصلو ڪرڻ جو حق ڏيڻ گهرجي

پر عالمي برادريءَ جي بيحسيءَ هن مسئلي کي وڌيڪ پيچيده بڻائي ڇڏيو آهي. ان کان علاوه پارٽ پاران 5 آگسٽ 2019ع ۾ ڪنيل غيرقانوني قدمن هن ڪرار کي وڌيڪ سنگين ڪري ڇڏيو. جڏهن ڪرارءِ علاڪتي جمون ۽ ڪشمير جي خاص حيثيت ختم ڪئي وئي، ڪشميرين کي آئيني ۽ سياسي طور بي اختيار بڻايو ويو.

پاڪستان هر سال 27 آڪٽوبر کي يوم سياهه ’ڪاري ڏينهن‘ طور ملهائي ٿو ته جيئن دنيا کي پاڻ ڏاهڻ ۾ ڪشمير آڻ ۽ قابض فوجين جي تسلط هيٺ آهي. هي ڏينهن رڳو احتجاج ته پر ان عزم جي تجديد جو ڏينهن آهي ته ڪشميرين جي حق خود ارادين جي حمايت جاري رهندي.

هاڻي وقت آهي ته عالمي ضمير جاڳي، چو ته ڪشمير جو مسئلو صرف سرحدي تڪرار نه پر انساني حق جو مسئلو آهي. ڏکڻ ايشيا ۽ پاڻيدار امن لاءِ مسڪن ٿيندو. جڏهن ڪشميرين کي آزاديءَ ۽ انصاف ملندو

ڪشمير جي شهيدن جون قربانيون هرگز ضايع نه ٿينديون ۽ اهو ڏينهن ضرور ايندو جڏهن دنيا جي هن خوبصورت واديءَ ۾ آزاديءَ جو سج اُهرندو!

ڪشمير بني گا پاڪستان

آئيني جي اڳيان: ’سنڌو ۽ ساگر ملن پيا..!‘

ڪڪيبر پرير چانڊائي

سنڌو ساگر ملن پيا،
ٿڌن پيرا، ٿڌن پيا.

دنيا ۾ هر تبديلي ڪنهن ملاقات جو نتيجو هوندي آهي. جڏهن سنڌو درياهه ساگر سان ملي ٿي، تڏهن پاڻيءَ جي راهه بڦجي ٿي، پيڙيون اڇڻي وڏن ٿيون يعني، قدرت جو هڪڙو ساوو اُصول اهي ته ڪڏهن ۽ خاڪ تي طاقت اهي ۽ وڇوڙن جو ڪندوءِ. اڪيلائي هر سفر کي ڏکيو ڪري ڇڏيندي آهي.
جڏهن ته گذيل قدر هر منزل کي آساني سان تربيب آئي
ڇڏيندو آهي درياهه ۽ ساگر ملن ٿا ته مهاڻا ڀلي مڇيءَ جو شڪار ڪن ٿا. سامونڊيءَ پاڻي اڇڻي وڏي ڇيو ٻوڙ جي صورتحال پيدا ٿئو ڪري، فصل ٿئا ڀڃن. گهر ٻوڙ هيٺ ٿئا آچن. سامونڊيءَ ۾ درياهي جيوت کي جيڏاڻ ملي ٿو ۽ ٻيو گهڻو ڪجهه جيئن تمر جا ٻيلا آباد ٿيو وڃن.
سماج کي ۽ سنڌو درياهه ۽ ساگر جهان گڏجڻ جي ضرورت آهي. اسان جو وطن، اسان جا شهري ۽ اسان جا ادارا جڏهن هڪٻيءَ تائين محدود ٿڪ سوچن ٿا ته قومن جو سفر اڳتي وڌي ٿو. ٻئي طرف، جڏهن تفرقا ٿئا پيدا ٿيندا ٿيا، اتي منزلون لاموجود ٿي وڃن ٿيون ۽ ٻيوا ڪنارن تائين ٿئا پهچي سگهن.
اڄ اسان جي ماڻهن ۾ ٻني يقيني، ذاڻيون سوچ ۽ ذاتي مفادن جي وبا پکڙجي ڇڪي اهي. هڪ ڪوشش ٻني ۽ ڦلهيءَ تائين محدود ٿي ويو آهي. جنهن ڪري ڪڏهل ترقيءَ جو وهڪرو رُڪجي ويو آهي. سنڌو درياهه ۽ ساگر جيان ڇڏيڪڏهن اسان هڪ ٿي وڃون ته علم ۽ ووٽنو اقتصادي ذريعا ۽ روڊنا ۽ سماج ۽ اڇيون ٿيندو
اسان کي اُهو سمجهڻو پوندو ته گذيل مقام تي ڪهڙو ڪم ڏي پيش خيمه ثابت ٿيندو آهي. جڏهن اسان هڪ ٻني جي مدد ڪريون ٿا ته اسان پاڻ کي مضبوط ڪري رهيا آهيون. جڏهن اسان هڪ ٻني جي مدد ڪريون ٿا ته اسان پاڻ کي مضبوط ڪري رهيا آهيون. جڏهن اسان هڪ ٻني جي مدد ڪريون ٿا ته اسان پاڻ کي مضبوط ڪري رهيا آهيون.

MDCAT امتحان جو منظر نامو ـ شاگردن لاءِ آزمائش يا نظام جي ناڪامي؟

غلام فاروق

سنڌ ۾ هن سال جو MDCAT امتحان، جيڪو ميڊيڪل ۽ ڊينٽل ڪاليجن ۾ داخلا لاءِ بنيادي شرط آهي، هزارين شاگردن جي مستقبل جو فيصلو ڪندڙ مرحلو ثابت ٿيو آهي. پر افسوس سان ڏڪاريل اِن امتحان جي انتظامي ٻي ترتيبي، ٽيڪنيڪل مسئلن، شفاڪيت جي ڪوٽ، صوبائي امتيازي سلوڪ، وسيلن جي عدم دستياڀي ۽ شاگردن جي ذهني صحت تي ٿيندڙ اثر ڪيترن ئي سوالن کي جنم ڏنو آهي. هي امتحان نه رڳو شاگردن جي علمي صلاحيتن جو امتحان آهي، پر اهو پاڪستان جي تعليمي ۽ صحت جي نظام جي اعتبار، انصاف، قابليت، وسيلن جي درج ۽ قومي سطح تي برابريءَ جو به امتحان آهي. پاڪستان ۾ هر سال لکين نوجوان طبي شعبي ۾ داخل ٿيڻ لاءِ MDCAT جو امتحان ڏيندا آهن. پر سنڌ ۾ اُن جي انتظام ۽ ٽيندڙ غلطيون، ناانصافيون، وسيلن جي ڪوٽ، انٽرنيٽ جي عدم دستياڀي ۽ ٽيسٽنگ سينٽرن جي ڪوٽ شاگردن جي محنت کي ضايع ڪري رهيون آهن تاريخي طور تي، MDCAT امتحان پاڪستان ميڊيڪل ايند ڊينٽل ڪائونسل (PMDC) جي نگرانيءَ هيٺ منعقد ڪندو آهي، جنهن جو مقصد ملڪ ۾ بهترين طبي پروفيشنلز پيدا ڪرڻ آهي. پر گذريل ڏهاڪي ۾، خاص طور تي 2020 کان 2025 تائين، سنڌ ۾ اِن امتحان سان لاڳاپيل ٽڪرانن جو سلسلو جاري رهيو آهي، جيڪو نظام جي بنيادي ناڪاميءَ جو واضح ثبوت آهي. رپورٽن موجب، 2025 ۾ 26 آڪٽوبر تي منعقد ٿيل امتحان ۾ 32 هزار کان وڌيڪ شاگردن حصو ورتو، پر انتظامي خرابين، ٽيڪنيڪل خلل، نصابي تضاد، پيپرليڪ جي افواهن ۽ شاگردن جي ذهني دباءَ جي شڪايتن جو سلسلو شروع ٿي ويو آهي. اهڙين حالتن ۾ سوال اِهو ٿئي ٿو ته ڇا MDCAT شاگردن لاءِ هڪ منصفانه آزمائش آهي يا نظام جي ڪمزوريون جو شڪار؟

گذريل سال جي تجربن مان ظاهر ٿئي ٿو ته MDCAT امتحان ۾ شفاڪيت جي ڪوٽ ۽ انتظامي غلطيون شاگردن جي ذهني صحت تي منفي اثر وجهن ٿيون. مثال طور، 2024 ۾ سنڌ ۾ MDCAT امتحان 22 سيپٽمبر تي منعقد ٿيو، جنهن ۾ تقريباً 38 هزار شاگردن حصو ورتو پر ڪيترن ئي مرڪزن تي امتحاني عمل ۾ ٻي ترتيبي، سوالن جي غلط ترتيب، ٽيڪنيڪل خلل، سيشن جي ڊيرا شروع ٿيڻ ۽ بايوميٽرڪ سسٽم جي ناڪامي شاگردن کي ذهني دباءَ ۾ مبتلا ڪيو. اهڙيون ڪڪيتيون ۽ رڳو شاگردن وٽان آيون، پر والدين، استاد، تعليمي ماهرن ۽ سول سوسائٽيءَ جي نمائندن پاران به سخت تنقيد ڪئي وئي. ڪراچي، حيدرآباد، سکر ۽ لاڙڪاڻو ميرپورخاص، شڪارپور ٽنڊوالهيار، ٽنڊو محمد خان ۽ ٻين شهرن مان ديرسان پيپر شروع ٿيڻ، دروازن جي ڳهڻين قطارون، گرمي ۽ ڀرلاڪن جو انتظام سيڪيورٽي چيڪ ۾ دير ۽ رول نمبر سلپ جي تصديق ۽ تڪليف جيڪو رپورٽن ساهمون آيون. اهڙين حالتن ۾ شاگردن جو ذهني توازن بڳڙي وڃي ٿو ۽ اهي پنهنجي بهترين ڪارڪردگي ڏيکارڻ کان قاصر رهن ٿا. سوشل ميڊيا تي شاگردن ۽ والدين جو احتجاج انهن مسئلن جو واضح عڪس آهي. جتي هزارين پوسٽون، ويڊيوز، ٽائيو سيشن ۽ ڳرائڪس ۾ امتحاني مرڪزن جي خراب انتظام، سيڪيورٽي عملي جي بدنظمي ۽ ٽيڪنيڪل ناڪامين جو ذڪر ٿيو آهي. اِن کان علاوه، 2024 ۾ پيپرليڪ ٿيڻ جون افواهون ۽ الزامات به لڳا، جنهن سبب سنڌ هاءِ ڪورٽ کي مداخلت ڪرڻي پئي ۽ عدالت امتحاني عمل ۾ بهتر منعقد ٿيڻ جو حڪم ڏنو. شاگردن کي پيپر تياري ڪرڻي پئي، جيڪو ذهني ۽ مالي طور تي وڏو بار هو.

اِن امتحان جي سوالن جي معيار ۽ نصاب بابت سخت اعتراض ٿيا. نصاب تنقيد ٿي رهي آهي. شاگردن جو چوڻ آهي ته ڪيترائي سوال نصاب کان ٻاهر، غير منطقي، ڏکيا ۽ اڻتاڪل طرز تي ملي سگهيو. مثال طور، 2024 ۾ سنڌ جي شاگردن کي پنجاب جي شاگردن جي مقابلي ۾ سخت پيپر مليو، جنهن ۾ 18 کان وڌيڪ سوال نصاب کان ٻاهر هئا ۽ ڪيترا سوال اڇوٽن سالن جي پيپرن ۾ به موجوده آهن. هڪڙي ٻي ڳالهه، هڪڙي ئي نصاب تي ٻه مختلف ڪتاب، جيڪي سنڌ جي سڀني مرڪزن تي استعمال ٿيا، شاگردن جي ذهني صحت لاءِ ڪائونسلنگ سروس هيلپ لائين ۽ امتحان کان اڳ ۽ پوءِ ورڪشاپس فراهم ڪيون وڃن ته اِن سڪندڙن. سنڌ ۾ تعليمي انفراسٽرڪچر ڪي مضبوط ڪرڻ لاءِ ٽوان ٽيسٽنگ سينٽر انٽرنيٽ ڪنيڪٽيوٽي، اسٽاف ٽريننگ پروگرام، لائبريريون ۽ ڊجيٽل ليبس شروع ڪيا وڃن سنڌ جي ڳوٺائن علاقن ۾ ميوزيل ٽيسٽنگ يونٽس موڪليا وڃن ته جيئن شاگردن کي سفر جو بار نه پوي. PMDC کي لازمي قرار ڏيڻ گهرجي ته هر سال امتحان کان اڳ سوالن جي آڌرَ ڪئي وڃي، ۽ نتيجا 15 ڏينهن اندر اعلان ڪيا وڃن.

آخر ۾ اِهو چوڻ بجا آهي ته MDCAT رڳو هڪ امتحان نه، پر اعتماد جو امتحان به آهي. سنڌ جي شاگردن کي شفاف، جديد، انصاف تي مبني، ٽيڪنالاجي سان هم آهنگ ۽ صوبائي امتيازن کان ٻاهر نظام جي ضرورت آهي. جيڪو سنڌن محنت کي صحيح نمونيءَ پڙتاليءَ سگهي. جيڪڏهن اسان سچي معنيٰ ۾ "تعليم برابريءَ لاءِ" جو نعرو سچو ڪرڻ چاهيون ٿا، تہ پوءِ MDCAT جهڙن امتحانن جي منصفانہ معياري، جديد معيار سان هم آهنگ ۽ شاگرد دوست بڻائڻ وقت جي ضرورت آهي. اهڙيون اصلاحون نہ رڳو شاگردن جي مستقبل کي محفوظ ڪنديون، پر ڪيترن ئي ڪڏهن ڪڏهن ٽوٽل نسلن کي اهڙن تنازعن جو شڪار نہ ٿيڻو پوي. هي وقت آهي تبديليءَ جو ته اها تبديلي شاگردن جي آواز سنڌن درد، سنڌن اميدن، سنڌن اُڳرا، پنهنجي سنڌ جي ڀڏل هيڪڙ ڪهرجي. جيستائين اهڙيون اصلاحون نہ ٿينديون، تيستائين MDCAT شاگردن لاءِ آزمائش ڪن وڌيڪ نظام جي ناڪاميءَ جو عڪس رهندو.

(ليکڪ: غلام فاروق، ماهر اقتصاديات، استاڊيئن ۽ ايس.ايڇ.پي ريسرچ اسڪالر (Ai) ايڊيشنل ڊائريڪٽر ريسرچ ۽ پوسٽ گريجويٽ آفس ايشين انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز جي عهدي تي فائز آهي)

امريڪا جي فضائي مان 60 لک جو انعام: ڪچي جا اشتهاري ۽ پڪي جا مهمان!

راجا زاهد اختر خانزاده

ڪهڙو زمانو اچي ويو آهي صاحبا! ڪچي جا ڏاڙيل هاڻي مڪمل وڃي آءِ بي پاليسيءَ ۾ داخل ٿي ويا آهن؟ ۽ اها پاليسي صدر آصف زرداريءَ ۽ اعليٰ سيڪيورٽيءَ اختيارين جي اجازت سان ڏاڙيلن سان بارگيننگ آهي؟

پوليس جي شهيدن کي خراج تحسين!

سچ پچ تہ: هي اهڙا بهادر ۽ ڏاڙيلن سان بارگيننگ آهي؟

خبر تہ اها هئي:

ڪچي جا 15 ڏاڙا گروهہ 252 ڏاڙيا هٿيار ڇڏڻ لاءِ تيار آهن! پر انهن مان آيا صرف 73...

۽ اهي بہ اهڙي شان سان، جڻ تہ وڏو ڪم ڪري رڳو ڪارپيٽ تي لٿا هجن!

اهي هاڻي ڏوهاري نہ رهيا پر... هاڻي خاص مهمان آهن! انهن آمان جي ناٿي تي تقريب، نئون مستقبل، نئين نوڪري ۽ ڏاڙيلن جي خاندانن جي فلاح... پيڪيج ٿهي ويو آهي!

پر سوال آهي تہ ڪچي ۾ امن ايندو يا نہ؟ ان کان علاوه سڀ اهي بہ آهي تہ: سنڌ جي عوام کي انصاف ڪڏهن ملندو؟

اهو تاثر ان ڪري آهي تہ: 'پهريان ڏاڙيل ٿيو... ۽ پوءِ هٿيار ڦٽا ڪريو... ۽ پوءِ سرڪار جي ڀڙ ۾ ويهو!'

توهان بلوچن جي مثال ڏني؟ جيڪي پنهنجي حقن لاءِ وڙهي رهيا آهن انهن ۾ ڪر بہ ڏاڙيل ناهي!

اِي پي آءِ تي بہ الزام آهن تہ: 26 مئي تي ريڊ لائين جو پار ڪئي؟ اها ڪهڙي جمهوريت آهي؟ مخالف ٿيو تہ غداريا پر خوني ڏاڙيل... وفاداريا

جن تي 84 93 تائين قتل، ڦٽو گهرڻ، دهشت ڦهلائڻ ۽ وحشت پڻو ڪرڻ تي... جيڪي قيمت توهان پاڻ رکي هئي انهن تي... انهن کي هاڻي توهان معافي ڏئي رهيا آهيو...

پڪي ۽ ڪچي جا ڏاڙيل.. بنهي وچ ۾ ڊيل ٿي آهي، سياسي ڪارڪن ڪهي آهن؟

اخبارون رپورٽ ڪن ٿيون تہ: لکين ڏکري هڻندڙ نوجوان نوڪرين تہ ملڻ ڪري پاڻ کي مارين پيا... ۽ هٿيار ڇڏيندڙ ڏاڙيل، روزگار سڀ قطار ۾، جيل تي بيهل آهن!

محبت جي دعويٰ سچي سنڌ سان... پر انصاف؟ شايد بن شهرن ۾ ملي رهيو آهي، جتي قتل ڪرڻ ۽ ڦٽو ڏيڻ... هڪ وڏي صلاحيت سمجهي وڃي ٿي! ڪهاڻي ساڳي آهي... ڪردار بدلجي ٿا، ڏاڙيل بدلجي رهيا آهن. ۽ غريب!

هميشہ ڪٿيندو رهيو ٿيا

سنڌ جي ميڊيا ٻڌائي ٿي تہ: ڳهرو وزير پوليس جي بهاديءَ کي ساراهيو آهي!

سنڌ جا لائق شاگرد پڙهڻ وڃڻ کي ترجيح ڏيندا، جيڪو تعليم ۽ صحت بنهي شعبي لاءِ نقصانڪار هوندو" هن وڌيڪ چيو تہ سنڌ ۾ طبي تعليم جو جو معيار گهٽجڻ جو خطرو آهي، جيڪڏهن اهوا مسئلا جاري رهيا. اِن کان علاوه، سنڌ جي تعليمي ادارن ۾ MDCAT جي تياريءَ لاءِ خاص سينٽرن جي ڪوٽ آهي، جتي شاگرد مفت يا گهٽ خرچ تي مشق ڪري سگهن

MDCAT امتحان جي تاريخ تي نظر وڌجي ٿي تہ ظاهر ٿئي ٿو تہ اِهو هميشہ تنازعن جو شڪار رهيو آهي. 2018 ۾ بہ پيپر ليڪ ٿيڻ ڪيترن ئي الزام لڳا، جنهن سبب امتحان پيهر ورجايو ويو. 2020 ۾ ڪروناوائرس وبا دوران امتحان جي تاريخن ۾ تبديليون آيون ۽ سنڌ هاءِ ڪورٽ کي مداخلت ڪرڻي پئي، جنهن سبب امتحان ملتوي ٿيو 2021 ۾ نصاب کان ٻاهر سوالن جو مسئلو سامهون آيو، جنهن سبب شاگردن جو احتجاج ٿيو ۽ ڪيترن ئي شاگردن کي پيهر امتحان ڏيڻو پيو 2022 ۾ ٽيسٽنگ مسئلن سبب ڪمپيوٽر بيسڊ ٽيسٽ ناڪام ٿيو 2023 ۾ سنڌ ۽ ٻين صوبن ۾ پيپرليڪ ٿيڻ جا الزام لڳا ۽ عدالت کي پيهر امتحان جو حڪم ڏيڻو پيو 2024 ۾ پيهر پيپر ليڪ ۽ انتظامي خرابين سبب امتحان پيهر ورجايو ويو. اهڙيون بار بار ٿيندڙ غلطيون اِهو ظاهر ڪن ٿيون تہ PMDC ۽ صوبائي حڪومتن جو انتظامي نظام ڪمزور آهي. خاص طور تي سنڌ ۾، جتي تعليمي ادارن جي ڪوٽ، انٽرنيٽ جي عدم دستياڀي، ٽريننگ سينٽرن جي ڪوٽ، مالي وسيلن جي ڪوٽ ۽ اُستاد ٽريننگ جي ڪوٽ جو مسئلو آهي. اهوا امتحان شاگردن لاءِ وڏيءَ چئلينج بڻجي وڃن ٿا. سنڌ جي ڀرواريءَ واري علاقن ۾ شاگردن کي ڪراچي يا حيدرآباد وڃڻ لاءِ سفر ڪرڻو پوي ٿو جيڪو مالي ۽ وقتي طور تي وڏو بار آهي.

سوشل ميڊيا تي #ReconductMDCAT، #JusticeForSindhStudents، #MDCATLeaks، #MDCATScam ۽ #SindhStudentsMatter جهڙا هيش ٽيگ ٽرينڊ ٿي رهيا آهن، جتي شاگرد پنهنجا تجربا شيئر ڪري رهيا آهن. مثال طور، ڪراچي جي هڪ شاگرد چيو: "درواڙي تي 45 منٽ انتظار ڪرايو ويو، گرمي ۽ بيهڻ سبب مڪي ۽ سور ٿيندو آهي ۽ امتحان شروع ٿيڻ ۾ دير ٿي، جنهن سبب پهرين 10 سوالن ۾ غلطي ٿي." حيدرآباد جي هڪ شاگرد جو چوڻ هو: "ڪمپيوٽر سيشن ٽيڪنيڪل مسئلي سبب بند ٿي ويو ۽ 20 منٽ ضايع ٿيا، جنهن سبب ٻاليولوجي سيڪشن مڪمل نہ ٿيو." سکر جي هڪ والدين چيو: "منهنجي ڌيءَ ڪا بنا سبب داخل ٿيڻ کان روڪيو ويو، حالانڪہ رول نمبر سلپ موجود هو. ۽ سيڪيورٽي عملي جو رويو غير مناسب هو." لاڙڪاڻي جي شاگردن جو چوڻ هو: "انٽرنيٽ سست ٿيڻ سبب آن لائن ٽيسٽ ۾ دير ٿي، ۽ سوال لوڊ نہ ٿيا." اهڙيون ڪهاڻيون هزارين آهن، جيڪي نظام جي ناڪامي، عملي جي ٽريننگ جي ڪوٽ ۽ ٽيڪنالاجي جي غلط استعمال جو عڪس آهن ان کان علاوه، ڪيترن ئي شاگردن چيو تہ امتحاني مرڪزن تي پاڻي، سيٽنگ ۽ وينٽيليشن جو انتظام نہ هو، جيڪو صحت جي بنيادي حقن جي ابتو آهي.

حڪومت کي ڪهي تہ MDCAT جهڙن امتحانن کي شفاف بڻائڻ لاءِ آزاد آئين سسٽر متعارف ڪرايو وڃي، جنهن ۾ ٽئين پارٽيءَ جي نگرانيءَ هيٺ سڀ ٽي ڀرسا (ڪمپيوٽر بيسڊ ٽيسٽ) طريقو اختيار ڪيو وڃي، جنهن سان پيپر ليڪ جو خطرو ختم ٿئي. ۽ امتحاني گهر ۽ ٻا مقامي سينٽرن تي ڊيٽا جو آڊيٽ ڏنو وڃي. نصاب کي قومي سطح تي هم آهنگ ڪيو وڃي، تہ جيئن سڀن کي امتياز ختم ٿئي. ۽ سوالن جي تياريءَ لاءِ هڪ قومي ڪميٽي ٺهي. شاگردن لاءِ مفت ٽريننگ سيمينلز پروگرام شروع ڪيا وڃن جنهن ۾ آن لائن مشقي ٽيسٽ، ويڊيو ليڪچرز ۽ مفت مواد شامل هجي. مرڪزن تي بايوميٽرڪ سسٽم سي سي ٽي وي ۽ لائيو مانيٽرنگ جو نظام لازمي قرار ڏنو وڃي. شاگردن جي ذهني صحت لاءِ ڪائونسلنگ سروس هيلپ لائين ۽ امتحان کان اڳ ۽ پوءِ ورڪشاپس فراهم ڪيون وڃن ته اِن سڪندڙن. سنڌ ۾ تعليمي انفراسٽرڪچر ڪي مضبوط ڪرڻ لاءِ ٽوان ٽيسٽنگ سينٽر انٽرنيٽ ڪنيڪٽيوٽي، اسٽاف ٽريننگ پروگرام، لائبريريون ۽ ڊجيٽل ليبس شروع ڪيا وڃن سنڌ جي ڳوٺائن علاقن ۾ ميوزيل ٽيسٽنگ يونٽس موڪليا وڃن تہ جيئن شاگردن کي سفر جو بار نہ پوي. PMDC کي لازمي قرار ڏيڻ گهرجي تہ هر سال امتحان کان اڳ سوالن جي آڌرَ ڪئي وڃي، ۽ نتيجا 15 ڏينهن اندر اعلان ڪيا وڃن.

آخر ۾ اِهو چوڻ بجا آهي تہ MDCAT رڳو هڪ امتحان نہ، پر اعتماد جو امتحان به آهي. سنڌ جي شاگردن کي شفاف، جديد، انصاف تي مبني، ٽيڪنالاجي سان هم آهنگ ۽ صوبائي امتيازن کان ٻاهر نظام جي ضرورت آهي. جيڪو سنڌن محنت کي صحيح نمونيءَ پڙتاليءَ سگهي. جيڪڏهن اسان سچي معنيءَ ۾ "تعليم برابريءَ لاءِ" جو نعرو سچو ڪرڻ چاهيون ٿا، تہ پوءِ MDCAT جهڙن امتحانن کي منصفانہ، معياري، جديد معيار سان هم آهنگ ۽ شاگرد دوست بڻائڻ وقت جي ضرورت آهي. اهڙيون اصلاحون نہ رڳو شاگردن جي مستقبل کي محفوظ ڪنديون، پر ڪيترن ئي ڪڏهن ڪڏهن ٽوٽل نسلن کي اهڙن تنازعن جو شڪار نہ ٿيڻو پوي. هي وقت آهي تبديليءَ جو ته اها تبديلي شاگردن جي آواز سنڌن درد، سنڌن اميدن، سنڌن اُڳرا، پنهنجي سنڌ جي ڀڏل هيڪڙ ڪهرجي. جيستائين اهڙيون اصلاحون نہ ٿينديون، تيستائين MDCAT شاگردن لاءِ آزمائش ڪن وڌيڪ نظام جي ناڪاميءَ جو عڪس رهندو.

(ليکڪ: غلام فاروق، ماهر اقتصاديات، استاڊيئن ۽ ايس.ايڇ.پي ريسرچ اسڪالر (Ai) ايڊيشنل ڊائريڪٽر ريسرچ ۽ پوسٽ گريجويٽ آفس ايشين انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز جي عهدي تي فائز آهي)

لطيفي لات — شاهه عبداللطيف ڀٽائي

لَڳِي ڪوسو وِاءِ لوڪُ مِرُوئِي لَهِسِيو:
اَيِن مَنجهان آيو "هيءِ! هيءِ!" جو هڳاءِ:
طُيورَنِ تَنواريو پُنهونءَ پُڄاڻاءِ:
رَسِيو سُورُ شَبانُ کي، وُحُوشَنِ وَٽاءِ:
مِرُوئِنِ موتُ قَبُوليو اَپَرِ اَفسوساءِ:
بَرَ پِڻُ ڪن بُڪاءِ اَڪَنديا اَرِيءَ لَءِ گهٽو.

(سُر مسئي آبري)

فلم جون ڳالهيون، ٽائيم چينج، ويليو چينج

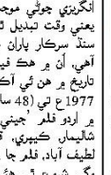

مير اڪبر علي ٽالپر

دني

"CLASSIFIED ADVERTISMENT"

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب فیملی جج حیدرآباد
(ڈیور جناب سعاد احمد گبول)
فیملی سوٹ نمبر 1930 سال 2025
مسمات کلثوم ذوجہ امیر بخش مغلانی رہنمند آنڈی جی موری ریجھو هنڈی پولیس اسٹیشن حیدرآباد۔ پٹیشنر۔۔۔خلاف۔۔۔خلاف۔ جناب عبدالرزاق غلام قادر مسلر بلاٹ رہنمند گو عبدالرشید نمبر بلاٹ نمبر سعید آباد ملیر ماڑی۔۔۔پلیڈنٹ

نالش میں پلیڈنٹ کا نام:
جیش نہ مشین پلیسٹنٹ نوھٹ جی خلاف نوٹس پلیسٹنٹ ایند جیوڈیشل آفس ٹاؤن آرٹیکلز کا دعویٰ داخل کھنی آپ نتھنجاری نوٹھ کی میں اعبار جی اشاعت ڈیرھی آگھ کو تھکے ہی تاریخ 06-11-2025 کی بوٹ 8.30 بجے صبح جو نوٹھ پاٹا یا کھنن رکھیل جی معرفت ھٹ حاضر ھوئی ھٹ حاضر رھی پنھنجا جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی صورت و کھیس کی ھکھڑنو بڈی قانون موجب فیملی کورٹ ویندو

فیملی جج-II تنڈوالھیار

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب فیملی جج II تنڈوالھیار
(ڈیور جناب محمد ذیشان حسین۔۔۔ سال 2025
(1) مسمات رخسار خاتر ذوجہ محمد بخش (2) مسمات فضا علی ذوجہ غلام علی خاتر (3) مسمات ثمینہ بنت محمد خاتر ذات ڈیشک رہنڈ مہران تعلقو تنڈوالھیار ولد غلام علی رہنڈ مہران تعلقو تنڈوالھیار 0308-3594135 ۔۔۔پلیڈنٹ۔۔۔خلاف۔ محمد خاتر بن محمد بخش بلاٹ نمبر 5 ذات ڈیشک رہنڈ گوٹ محمد میرو خان ضلع تنڈوالھیار ضلع ٹنڈو محمد میرو خان موبائل نمبر 0344-3095872 ۔۔۔پلیڈنٹ

نالش میں پلیڈنٹ کا نام:
جیش نہ مشین پلیسٹنٹ نوھٹ جی خلاف ٹرائل مینیجنٹ ایند جیوڈیشل آفس ٹاؤن آرٹیکلز کا دعویٰ داخل کھنی آپ نتھنجاری نوٹھ کی میں اعبار جی اشاعت ڈیرھی آگھ کو تھکے ہی تاریخ 06-11-2025 کی بوٹ 8.30 بجے صبح جو نوٹھ پاٹا یا کھنن رکھیل جی معرفت ھٹ حاضر ھوئی ھٹ حاضر رھی پنھنجا جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی صورت و کھیس کی ھکھڑنو بڈی قانون موجب فیملی کورٹ ویندو

فیملی جج-II تنڈوالھیار

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب فیملی جج II تنڈوالھیار
(ڈیور جناب محمد ذیشان حسین۔۔۔ سال 2025
(1) مسمات رخسار خاتر ذوجہ محمد بخش (2) مسمات فضا علی ذوجہ غلام علی خاتر (3) مسمات ثمینہ بنت محمد خاتر ذات ڈیشک رہنڈ مہران تعلقو تنڈوالھیار ولد غلام علی رہنڈ مہران تعلقو تنڈوالھیار 0308-3594135 ۔۔۔پلیڈنٹ۔۔۔خلاف۔ محمد خاتر بن محمد بخش بلاٹ نمبر 5 ذات ڈیشک رہنڈ گوٹ محمد میرو خان ضلع تنڈوالھیار ضلع ٹنڈو محمد میرو خان موبائل نمبر 0344-3095872 ۔۔۔پلیڈنٹ

نالش میں پلیڈنٹ کا نام:
جیش نہ مشین پلیسٹنٹ نوھٹ جی خلاف ٹرائل مینیجنٹ ایند جیوڈیشل آفس ٹاؤن آرٹیکلز کا دعویٰ داخل کھنی آپ نتھنجاری نوٹھ کی میں اعبار جی اشاعت ڈیرھی آگھ کو تھکے ہی تاریخ 06-11-2025 کی بوٹ 8.30 بجے صبح جو نوٹھ پاٹا یا کھنن رکھیل جی معرفت ھٹ حاضر ھوئی ھٹ حاضر رھی پنھنجا جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی جواب داخل کھنڈا نوٹھنجی صورت و کھیس کی ھکھڑنو بڈی قانون موجب فیملی کورٹ ویندو

فیملی جج-II تنڈوالھیار

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب فیملی جج سول ایٹ ٹنڈو محمد خان
(ڈیور جناب عابد علی لاکی)
فیملی سوٹ نمبر 257 سال 2025
مسمات ماریہ بیگم ذوجہ محمد بخش ولد اللہ بخش رہنڈ مہران تعلقو ٹنڈو محمد خان۔۔۔خلاف۔۔۔مسمات کوٹ محمد کارتوس ذوجہ ضلعو ھاشم ولد محمد ۔۔۔پلیڈنٹ

نالش میں پلیڈنٹ کا نام:
جیش نہ مشین پلیسٹنٹ مسمات ماریہ بیگم ذوجہ محمد بخش ولد اللہ بخش رہنڈ مہران تعلقو ٹنڈو محمد خان خلاف

تنڊوآدم ۽ ٻڌاميءَ ۾ برقرار، نامعلوم چور موبائل مارڪيٽ مان 95 موبائل کڻي ويا، احتجاج

چٽي چوڪ لڳ ڏهن دڪانن ۾ رات ڏيرِ سان دڪان جا تالا توڙي لڪين رڳو جا موبائل کڻي فرار

واقعي خلاف موبائل دڪاندارن جي احتجاجي هڙتال، شهر ۾ امن امان جي صورتحال تي ڳڻتي جو اظهار

ڊي ايس پي مختيار ميمڻ واقعي واري هنڌ پهچي جاچ شروع ڪري چڪي، شهري پاران تحفظ جو مطالبو

تنڊوآدم (ن ع) تنڊوآدم انڊر ٻڌاميءَ ۾ ڏاهر تي آئي نامعلوم چور موبائل مارڪيٽ ۾ رات ڏيرِ سان دڪان جا تالا توڙي لڪين رڳو جا موبائل کڻي ويا. موبائل دڪاندارن پاران هڙتال ڪري احتجاج ڪيو. چور 95 موبائل چوري ڪري ويا. موبائل دڪاندارن پاران هڙتال ڪري احتجاج رکيو. موجب تنڊوآدم جي چٽي چوڪ لڳ ڏهن دڪانن جا تالا توڙي 95 موبائل چوري ڪري ويا. موبائل دڪاندارن پاران هڙتال ڪري احتجاج رکيو. موجب تنڊوآدم جي ٻڌاميءَ ۾ موبائل فون چوري ڪرڻ جو واقعو پيش آيو. واقعي خلاف موبائل دڪاندارن جي احتجاجي هڙتال، شهر ۾ امن امان جي صورتحال تي ڳڻتي جو اظهار ڪيو ويو. واقعي واري هنڌ پهچي جاچ شروع ڪري چڪي، شهري پاران تحفظ جو مطالبو

ٽنڊو محمد خان ۾ پوليس ڪانسٽيبل خدائڏنو پنهور جو احتجاج

زمين جي ڪرار سبب ماءُ ۽ ڀائين طرفان ڪروڙين روپن جو دعويٰ: خدا ڏنو مون جو ڪنهن سان جهيڙو ناهي، ڊيوٽي ڪري رهن جو ڪڏهن سفر ڪو نه ٿيندو

ٽنڊو محمد خان (ن ع) ٽنڊو محمد خان جي ڪورٽ اندر پنهور جي رهواسي پوليس ڪانسٽيبل خدائڏنو پنهور احتجاج ڪندي اڳتم هڪداري چيڪ ڊيوٽي ۾ منهنجي ماسٽر ۽ ساٿين جو زمينن تان ڪرار هلي پيو ۽ ٻاهرواري منهنجي خلاف ڪروڙين رپيا دعويٰ ڪئي وئي آهي. منهنجو ڪنهن سان جهيڙو ناهي، ڊيوٽي ڪري رهن جو ڪڏهن سفر ڪو نه ٿيندو.